

CENTENARI DE LA LIRA AMPOSTINA. La Banda de la Lira es va formar el 1915, quan un grup d'amics va organitzar un ball per a les festes majors

Cent anys formant músics

Aquest any 2016 es compleixen 100 anys de la fundació de la Lira Ampostina, una de les societats musicals de més prestigi del país i tot un símbol de la ciutat d'Amposta. La Banda de la Lira ha obtingut nombrosos premis, però el seu mèrit ha sigut formar moltes generacions de músics professionals i amateur i forjar una gran tradició musical a la ciutat d'Amposta. L'entitat ha comptat sempre amb el suport d'una àmplia base social i popular.

AMPOSTA L.B.

Les festes majors d'Amposta del 1915 són el punt de partida de la Societat Musical de la Lira Ampostina, una de les entitats més importants de la ciutat. Aquell any, un grup d'aficionats a la música va decidir organitzar un ball i ho va fer sota la direcció de Francesc Roig i Treig, un empleat de la companyia de telèfons amb coneixements de música. Després de les festes, Roig va començar a impartir classes de música a casa seua fins que va decidir crear la Lira Ampostina, una societat que va ser autoritzada pel Govern Civil de Tarragona el 10 d'octubre del 1916. "A poc a poc, va anar avançant, impartint classes a casa seua, sense llibres, fins que la banda va assolir un cert nivell", explica Octavi Ruiz, actual director de la Lira Ampostina. Després d'aquest primer impuls van passar per la Lira altres directors, com Federic Zaragoza, sota la direcció del qual la Banda de la Lira va començar a tocar obres més complicades i va estrenar l'himne *Oh, Amposta*, compost pel mestre ampostí Joan Suné. Després va arribar Santiago Larios, un músic militar que va obrir una de les etapes més rellevants de la història de la Lira. "Va donar a la banda un primer prestigi i d'ell van sortir músics com *Aldolf Ventas* [un reconegut saxofonista i compositor]", explica Ruiz. Larios va fer de director de la banda i de mestre de l'Escola de Música, en la qual impartia la formació de tots els instruments i, a poc a poc, va formar una banda molt compacta "que sonava molt bé" i que va aconseguir un accésit en un concurs de pasdoble organitzat pel Comitè Central Faller de València (1933).

Durant l'etapa de la Guerra Civil espanyola, l'activitat de la Lira va quedar aturada, els seus arxius van ser saquejats i els músics de la Lira i de la Fila (l'altra entitat musical de la ciutat) van agrupar-se sota la banda de la Creu Roja, que estava dirigida per Francesc Homs. El mateix Homs va encarregar-se de reactivar la Lira

després de la Guerra i adequar-ne els estatuts a les exigències de l'època. A partir del 1946, Juli Pañella, un clarinetista vingut de Barcelona i amb molts coneixements de música, va fer "revifar la banda" aconseguint el primer premi de la primera secció del Festival de Bandes de Tortosa.

Entre el 1959 i el 1964, la Lira va viure una altra època esplendorosa, tant en la part social com en la musical. A nivell musical, el seu director fou Francesc Casanovas, que va dirigir el Conservatori de Calcuta, i la seua arribada a Amposta va comportar un important revulsiu: va crear una banda júnior i l'orfeó Ocells del Montsià. "En cada concert actuava la banda, l'orfeó i l'orquestra, va ser un gran referent cultural", assegura Ruiz, que recorda que d'aquesta època va sortir un altre dels grans músics que ha donat a la Lira, com és el violinista Joan Pastor, músic professional de l'òpera de Berlín. Aquesta època va viure també importants moments quant a la part social de l'entitat, ja que el 1964 es permet l'entrada de dones a la banda i el 1968, fruit del gran esforç dels socis, es construeix el nou local social de l'entitat, tal i com el coneixem ara a l'avinguda de Santa Bàrbara d'Amposta.

Concert al local social de la Lira l'any 1957. / LA LIRA AMPOSTINA

La Banda de la Lira compta, en l'actualitat, amb un centenar de músics. A la imatge, el darrer concert de l'entitat en el cicle 'Amposta de Band'

LA DADA

1964

es permet l'entrada de dones a la Banda

L'EFERVESCÈNCIA DELS ANYS

90 A partir del 1981, la banda i l'escola de música queden en mans del jove Octavi Ruiz, que 35 anys després encara ocupa el càrrec. Ruiz

venia d'una família vinculada a la Lira. El seu avi en va ser un dels fundadors i ell va estudiar amb els mestres Juli Pañella i Francesc Casanovas. "Tenia molt clar quins eren els problemes de la Lira, el futur de la banda era l'escola i hi havia molta demanda d'estudis musicals, però l'oferta era molt limitada". Fins llavors, el director de la banda exercia de director de l'escola i ell s'havia d'encarregar d'ensenyar tots els instruments. Ruiz tenia com a reflex les bandes valencianes, que sonaven harmònicament i amb una gran afinació: "No es podia comparar amb el que fèiem a la Lira", sentència Ruiz. Va tindre molt clar que el que calia fer era equilibrar la banda i va decidir fer-ho des de l'escola. Tot i ser una societat modesta econòmicament, va convèncer la junta per posar un professor per cada grup d'instruments: vent-fusta, vent-metall i percussió. "Així vam començar i les millores es van notar ràpidament", explica Ruiz, fins que a poc a poc es va poder anar implantant un professor per instrument. "Va ser un encert, en els anys 90 ja teníem l'escola muntada i va arribar una època de gran efervescència per a la Lira". Durant aquesta època van participar en l'espectacle *Belmonte*, de Carles Santos, que es va preestrenar a Amposta l'any 1988 i va ser la primera vegada a Catalunya que es fu-

DESTACAT

Un cronograma de la història de la Lira

■ Fins al 26 de juny es pot visitar al Museu de les Terres de l'Ebre l'exposició *100 anys d'arrels musicals* sobre el centenari de la Lira. L'exposició ofereix una visió actualitzada del que ha estat la Lira i s'hi mostren textos, objectes, música i imatges dels fons patrimonial de l'entitat. A més a més, l'exposició compta amb un espectacular cronograma de 52 metres lineals que repassa, any a any, els cent anys d'història de la Lira. Del fons audiovisual cal destacar les imatges de l'actuació de la Banda de la Lira amb motiu de la inauguració del pont de l'N-340, l'any 1968.

sionava música de banda amb dansa. L'espectacle es va poder veure, també, en el festival Grec de Barcelona. Arran de l'èxit d'aquest espectacle, l'any 1991 la Lira va ser convidada a participar en l'enregistrament dels temes musicals de la inauguració dels Jocs Olímpics de Barcelona 92 i va participar en la desfilada inaugural. D'aquesta època també cal destacar la participació en el concert de 30 anys d'*Al vent*, de Raimon. "Durant aquest època vam generar una energia molt